

Уметност више није духовни облик који открива истину и којим дух долази до себе. Самопревазилажење апсолутног духа у његовом доласку до знања о себи је нужно дијалектичко кретање које значи да Хегелова теза о *крају уметности* није никаква суморна и *песимистичка* прогноза краја потребе за уметничким стваралаштвом, већ је пре израз *оптимистичког* поверења да ће свест модерног човека напредовати ка вишој инстанци - преко представног мишљења, па све до самог *појма!* Парафразирајући Хајдегера: све док се не појави филозофија уметности која ће темељније и систематичније поставити уметност на себи адекватну позицију - дотад Хегелов став остаје да важи.

Двадесет година пре дела *Шта је књижевност*, у којем Сартр развија идеју по којој је ангажман неизоставан и фундаменталан израз прозне књижевности, Бењамин у „Једносмерној улици“ тврди да „права књижевна активност не може изискивати да се одвија у књижевним оквирима – она је, напротив, пуки израз њихове јаловости. Књижевна делотворност од значаја може потећи једино из строге размене делања и писања“. Сартр наводи да свака друштвена појава и чињеница подједнако доприноси карактеризацији једне епохе – „Све је ово, почев од Хегела, много пута речено и понављано. Али ми бисмо хтели да из тога извучемо практичне закључке. Будући да писац нема никакве могућности да побегне, ми желимо да он чврсто пригрли своју епоху.“ – Сартр, Ж-П. „Ангажована књижевност“, у: *Шта је књижевност*, Нолит, Београд, 1984., стр. 5. Бењамин сматра да је уметничка вредност дела заправо једна врста последице или производа шире друштвене функције и да уметност не можемо посматрати ван њеног историјског контекста.

Уметност јесте важна могућност човека, сматра Бењамин, али не у смислу затворене и изоловане *функције* већ напротив: као израз и могућност говора, који су омогућени и створени *управо у друштвеном контексту*. Било какав покушај да се уметност изолује или истргне из тог контекста води не само неразумевању сврхе уметности, него такође и неразумевању ширине и снаге човека и друштва. Оно што стоји као опасност ако се разуме да се уметност мора налазити у свом друштвено-повесном контексту јесте банализација и свођење уметничког израза на „памфлетску“ ангажованост. Бењамин, међутим, сматра да је та опасност лажна и да се управо у друштвеној контекстуализацији *спречава* стварна опасност: опасност од мета-позиције